

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

No ens precipitem

Encara hi ha gent preocupada per puntualitzar si el segle XX començarà l'any 2000 o l'any 2001. En alguns moments de la polèmica s'ha produït una certa crispació, hi ha qui s'enfada pel regateig de dotze mesos de més o de menys, i segur —i potser no s'equivoca pas— que ens hi podem jugar grans coses.

A mi, per raons òbvies, el futur segle XXI només m'interessa per la sort que estigui reservada als meus parents i amics joves. Amb tot un etcètera de descendents, espero, que necessitaran grans ajuts de la Providència.

La pressa per passar a la reserva del segle XX ha tingut curiosos resultats, en algun cas concret amb rendiments notables, com és el cas d'un llibre dens, gruixut, editat per P & J l'any 1986 sota el títol de *Crònica del siglo XX*. És una mina de dades, un utilíssim element de consulta. Però pateix de precipitació, va aparèixer quan encara faltaven catorze o quinze anys (depèn dels càlculs) per al final de la centúria que vivim. Els fets que han ocorregut des de 1986 fins ara (i el segle continua) són d'una importància cabdal i, pel cap baix, conviden a no anticipar balanços. Ens podríem abocar a conclusions precipitades.

Només per posar un cas, em permetré d'esmentar la troballa matemàtica realitzada per un científic anglès, el qual assegura haver resolt un teorema que duia de cap, durant tres segles, experts de molta anomenada. Acabo de llegir que, si això va de veres, la tecnologia farà passos de gegant, una deducció que esvera. Perquè només falta que esperonem una cosa que ja va desbocada.

Els editors de *Crònica del siglo XX* van precedir el llibre amb una introducció de la qual tradueixo un fragment: "Tant les 1.200 pàgines d'extensió de la *Crònica* com el seu imponent format van ésser necessaris per tal d'acomplir l'objectiu de l'obra; oferir una versió il·lustrada i de bategant actualitat del nostre segle, fugint

d'esquemes, quadres sinòptics i altres estructures sintètiques, que inevitablement traurien vitalitat i encarcarien el material presentat."

Em plau d'afegir que el material és bo, tot i la sensació que van matar un malalt que encara respirava. En aquells moments —els de l'aparició del llibre— ningú no sospitava un final del comunisme peculiaríssim, que seria un dels esdeveniments més sensacionals del segle. A hores d'ara (i ens falten set o vuit anys per acabar-lo) la veritat és que l'ensorrada del comunisme ens té bocabats a tots. Una de les parts més interessades, el capitalisme, sembla haver-ne rebut un cop gairebé mortal. Em fa pensar —i ho adapto a corre-cuita— amb aquella dita castellana que lamenta la desgràcia d'algú que es troba mudat i sense núvia, al peu de l'altar. Ens queda la guerra dels Balcans, però fa tot l'efecte que no se sap ben bé què fer-ne, com si no omplís prou.

I torno a recordar (ja sé que no caldria) que encara queden uns quants anys per rematar el segle. Les coses que poden passar, els llibres que faran falta per a explicar-ho tot!

Pere Calders

DÚNIA LORDA